

כל דרגות התנופה מהתנערי מעפר קומי עד כבוד ה' עליך נגלה לעת של"ס, שהוא ענין ה' חלקך

ונחלתך, שזהו תכלית כל יום השבת, בחינת כנסת ישראל יהיה בן זוגך.

על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו

וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר כן יהיה תמיד וגו' על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו. הנה התורה"ק היא נצחית ומלמדת ליהודי את דרך ה', ויש לבאר מה הנצחיות בפרשה זו ומהי דרך ה' שיש ללמוד ממנה.

נסה את אברהם, שמביא ע"ז מאה"כ (תהלים ס) נתת ליראיך נס להתנוסס, נס מלשון נסיון, נסיון אחר נסיון, שהם עוברים תדיר נסיונות, וכן נס הוא מלשון גדולה, כנס הזה של ספינה שהוא גבוה מאד ונראה למרחוק, בשביל לנסותן ולגדלן בעולם, שכדי להעלותם למדרגות עליונות הרי הם צריכים לעבור נסיונות. וזאת מלמדת התורה בפרשה זו, שכן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה, זהו סדר החיים של יהודי, חיים הרצופים נסיון אחר נסיון, אך כל זה מביא לנתת ליראיך נס להתנוסס, שלפי העלות הענן מעל המשכן, כאשר מסתלק החשך, יסעו בני ישראל, או אז מתחיל הוא לנסוע ולהתעלות למדרגות גבוהות.

וי"ל שיום הקים את המשכן מרמוז על המשכן הפרטי אהל שיכן באדם, כמד"כ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כל אחד ואחד, שהוא ציווי השי"ת שכל יהודי יקים בעצמו בית המקדש מקום להשראת השכינה. וזהו שנאמר וביום הקים את המשכן לשון נסתר, ולא כתיב וביום הקים משה את המשכן, דקאי על כל יחיד הבונה את משכנו הפרטי. וביום הקים את המשכן כיסה הענן את המשכן, כאשר יהודי מקים את משכנו מיד קמים עליו נסיונות בבחי' ענן המורה על הסתר וחשכות. ובערב יהיה על המשכן כמראה אש, ערב הוא זמן התגברות החומריות והתאוות שהיצה"ר בוער בו כמראה אש. ועל יהודי לדעת שכל זה הוא נסיונות החיים, כמרומז בהמשך הפסוק כן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה, שכך הוא הסדר תמיד בכל ימי חייו של יהודי שעובר תמיד נסיונות של הסתר ושל אש היצה"ר. ולפי העלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל, שיהודי ידע שכל אלו הנסיונות מוליכים אותו לקראת הטוב, שכאשר תסתלק החשכות, בעת העלות הענן, אחרי כן יסעו בני ישראל, אז יסע ויעלה ממדרגה למדרגה, החשכות מביאה אח"כ לאור גדול. וכמשאחז"ל (אבות פ"ה) עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולן, שלכל השגותיו ומדרגותיו הגיע אברהם אבינו ע"י הנסיונות שעברו עליו. וכן איתא במדרש (ב"ר פנ"ה) עה"פ והא'

עוד מרומז בפרשה זו על דרך עבודת ה'. דהנה בחייו של יהודי יש זמנים מאירים ויש זמנים חשוכים, ועל יהודי לדעת שחשיכה כאורה הכל בהשגחה עליונה, וגם בזמנים החשוכים יש ליהודי יעוד ותפקיד וסדר עבודה כמו בזמנים המאירים, וכאשר כיסה הענן על המשכן, שהקב"ה מכסה עליו בהסתר וחשכות, הדרך אז לעמוד על משמרתו לעבוד להשי"ת מתוך הסתר וחשכות אך לא ללכת קדימה, כמאה"כ (קהלת ב) והכסיל בחשך הולך, הכסיל רוצה גם בחשך להיות הולך, אך האמת שאי אפשר להיות הולך בחשך אלא אז צריך רק לשמור שלא יפול. בעת שהענן מכסה ויהודי שרוי בהסתר וחשכות היעוד והתפקיד אז יחנו בני ישראל ולא יסעו, שיקבל את ההנהגה העליונה שהקב"ה רוצה ממנו עתה שיעבדנו מתוך הסתר פנים. וכל' הכתוב ובהאריך הענן על המשכן ימים רבים ושמרו בני ישראל את משמרת ה' ולא יסעו, בעת יאריך הענן אז רק ושמרו את משמרת ה', ישמור על התפקיד שהקב"ה דורש ממנו עתה לעובדו מתוך חשכות,

אבל לא יסעו שאין זה הזמן ללכת ולעלות. ולפי העלות הענן מעל האהל ואחרי כן יסעו, כאשר מסתלק הענן והשי"ת מאיר לו שוב אז הזמן לנסוע וללכת כמה שיותר ולהתעלות ממדרגה למדרגה. על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו, הכל הוא בהנהגה עליונה, יש שהקב"ה רוצה שיעבדוהו מתוך חשך ויש שהוא רוצה שיעבדוהו מתוך אור. וגם בעת שכסה הענן על כל מציאותו ידע יהודי שאין זה מאליו אלא הקב"ה מנהיג זאת, שתובעים ממנו עתה מן השמים עבודה כזאת מתוך כיסוי הענן.

וכן מצינו ענין זה במה שנאמר קודם קבלת התורה (שמות יט), הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך, כי אז היה זמן גילויים עליונים ביותר של קבלת התורה, ורצה הקב"ה לגלות שגם בזמן שיא החשך בעב הענן,

יכול יהודי לעשות את רצון ה'. וזהו פי' הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך, שידעו כלל ישראל שגם בעב הענן דבורי עמך, גם אז אני מדבר אליך וקרוב אליך, ולא יחשבו שבזמן הסתר הקב"ה מתרחק. וכמאמר מרן אדמו"ר בב"א זי"ע עה"פ ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים, שיש ג' דרגות של חשכות, חשך ענן וערפל, וקשה מכולם ערפל שהוא חשכה מעובה. ומשה גילה לכלל ישראל אשר שם האלקים, שהאלקים נמצא גם בתוך הערפל, שהקב"ה תובע מיהודי שיעבוד אותו בתוך הערפל אך גם אז הוא קרוב אליו, וכמאה"כ (מ"א ח) ה' אמר לשכון בערפל. וזוהי דרך עבודת ה' הנלמדת מפרשה זו, שעל יהודי לדעת בכל הזמנים מהו יעדו ומהו תפקידו ומה ה' אלקיך שואל מעמך בשעה זו.

וביום שמחתכם אלו השבתות

א.

וביום שמחתכם וגו', ודרשו ע"ז בספרי, אלו השבתות. וכבר הקשו ע"ז שהרי לא נזכר כלל בתורה מצות שמחה בשבת אלא במועדים וכדכתיב ושמחת בחגך, ומדוע נקראו השבתות יום שמחתכם. ומהאי טעמא יש שאינם גורסים אלו השבתות.

ויש לבאר בזה, דהנה אחו"ל (תענית כו:) עה"פ צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש, היינו שיום השמחה הגדול ביותר הוא בנין בית המקדש. כי ענין בית המקדש היה יחוד קוב"ה וישראל כדכ' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, לכן בנין בית המקדש הוא יום שמחת לבו הגדול ביותר. ועד"ו י"ל בנוגע לש"ק שהוא יום שמחתכם מפני שהוא יום היחוד בין קוב"ה וישראל, ככתוב ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם, ופירש בזה

מרן הק' מקוברין זי"ע, וכעין זה איתא באוה"ח הק', ביני ובין בני ישראל אות היא, שעצם השבת היא האות והיחוד בין קוב"ה וישראל, ורק לעולם, הטעם הנגלה עבור העולם, הוא כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וגו'. ולכן הש"ק הוא יום שמחתכם, כי הוא יום היחוד בין קוב"ה וישראל. ואלו ואלו דברי אלקים חיים, שאמנם אין מצוה של שמחה בשבת, אך מעצם מהותה הש"ק היא יום שמחתכם, יום של שמחה עילאית הנובעת מהדרגה של יחוד קוב"ה וישראל שיש בשבת, ואין זה תלוי בכך אם יש מצוה להיות שמח והאם יהודי שמח בפועל אם לאו, שכן עצם המציאות של ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם היא השמחה הגדולה ביותר אצל יהודי. המשמעות הפנימית של ש"ק היא ע"ד דאיתא בספה"ק דשבת היא בחי' נשואין בין קוב"ה וישראל, וכדאיתא באבודרהם בסדר תפילות הש"ק, דבליל ש"ק אומרים אתה קדשת, כנגד בחי' קדושין שמקדש החתן לכלה, ובשבת בבוקר אומרים ישמח משה ע"ש שמחת החתן בנשואין, ובמנחה אתה